

PRIMLJENO:	20. 07. 20 21	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/21-153	
VEZA:		
EPA:		
SKRAĆENICA:	PRILOG:	

Klub poslanika „Crno na bijelo“

Podgorica,

20. jul 2021.godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
n/r PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, **ministarki prosvjete, kulture, nauke i sporta, prof. dr Vesni Bratić** postavljam sljedeće

POSLANIČKO PITANJE:

Da li su pripreme za narednu školsku godinu u toku i šta one obuhvataju?

Kada će biti poznati modeli po kojima će se nastava izvoditi i na koji način će se pomoći školama da ih sprovedu?

OBRAZLOŽENJE:

Obrazloženje ovog pitanja je potrebno započeti sa još nekoliko pitanja, koja vrlo konkretno ukazuju na osobenosti naših prilika:

Da li su, uporedo sa smjenom direktora, osmišljeni načini podrške nastavnicima u borbi sa rezultatima prekida redovnog rada i poučavanja?

Da li je urađena procjena potreba za novom školskom i predškolskom infrastrukturom i koji su koraci preduzeti da se stanje unaprijedi?

Ilustracije radi, prosječan broj djece u grupi u vrtićima u Podgorici je 39, a u takvim uslovima je i sam rad sa djecom, a ne još i nadoknađivanje propuštenog, neizvodljiv.

Šta se događa sa školom OŠ „Vladimir Nazor“ u Zagoriču koja je neupotrebljiva, a 1.200 djece nije UOPŠTE išlo u školu ni kad su druga krenula.

Da li se stupilo u kontakt sa lokalnim samoupravama da obezbijede prostore za nastavu u gradovima gdje su škole preopterećene - za slučaj ponovnog izbijanja Kovida?

Troškovi zatvaranja škola su već enormni i u svijetu je još uvijek ugroženo čak 900 miliona djece i mladih. Ugrožene su čitalačka, matematička i naučna pismenost mlade populacije, kao i sticanje ostalih vještina potrebnih za 21. vijek. U kritičnim razdobljima odrastanja posebno su na udaru fizičko i mentalno zdravlje i bezbjednost djece i mladih. Bez bezbjednog okruženja škola i ukupne školske mreže, djeca su postala izloženija svim oblicima nasilja, a oni iz najranjivijih grupa se najvjerovatnije nikada ni neće vratiti u školu. Ta djeca nemaju adekvatan pristup onlajn nastavi, izloženija su nasilju i zanemiravanju, zloupotrebi dječijeg rada i ostalim zloupotrebama, kao i preuranjenim brakovima. Odnosi

među vršnjacima i sa nastavnicima su obrasci zdravih veza na osnovu kojih se izlazi iz spirale zanemarivanja. U nekim zajednicama bez školskih obroka djeca nemaju čak ni jedan valjan obrok hrane dnevno.

Obrazovanje je u isto vrijeme ključno za ekonomski oporavak društva, jer podstiče i ekonomski rast i socijalnu koheziju.

Posljednja istraživanja nedvosmisleno ukazuju da škole nisu mjesta visikog rizika za širenje pandemije, pa je dalje odlaganje povratka djece na redovnu nastavu krajnje nepromišljen i neodgovoran pristup.

Zbog toga vodeće organizacije kao što su Svjetska zdravstvena organizacija i UNICEF preporučuju otvaranje škola u svim varijantama borbe sa pandemijom. To znači da je neophodno da se sva djeca i mladi vrate u škole i dobiju osmišljenu podršku kako bi nastavili da dalje uče, kao i da sačuvaju svoje fizičko i mentalno zdravlje i dobrobit. Zbog toga se predlažu hitne mjere nadoknađivanja propuštenog i priprema nastavnika da odgovore tom zahtjevu.

U ovom trenutku je od najvećeg značaja da građani znaju da li je u Crnoj Gori urađena procjena gubitaka u učenju i da li su osmišljeni načini nadoknađivanja propuštenog. To svakako mora biti urađeno za sve uzrasne grupe, a posebno za najugroženije kategorije. Suštinski, potrebno je praviti procjenu za svako dijete i kreirati plan nadoknade propuštenog kroz izbor ključnih sadržaja iz programa i pripremu nastavnika da to sprovedu.

U isto vrijeme je od ne manjeg značaja psihološka podrška, socijalno i emocionalno učenje i briga o mentalnom zdravlju djece koja su van škole bila jako dugo. U ovom trenutku se ne možemo praviti kao da se ništa ne događa i važno je da znamo da li i ko radi na ovome što se zahtijeva u svim državama svijeta.

Prema mojim saznanjima, i prošlom i sadašnjem Ministarstvu je poznata brošura UNICEF-a koja kroz izvanredan slijed pitanja, koja su značajna za izgradnju obrazovnih sistema spremnih da odgovore na krizu tokom i nakon pandemije, vode kroz nacionalni lokalni i školski nivo problema. Tu su konkretni putokazi za djelovanje, i sa njima su se u značajnoj mjeri upoznali i pojedini zainteresovani nastavnici. Međutim, važno je kako se prema tome odnosi institucija – odnosno Ministarstvo i šta je urađeno po tom pitanju u prošlom i u sadašnjem mandatu.

Dakle, kada će biti poznati modeli po kojima će se nastava izvoditi, na koji način će se pomoći školama da ih sprovedu, te kako će biti osigurano da sva djeca pohađaju redovnu nastavu u školi?

U skladu sa Poslovníkom očekujem i pisani odgovor.

Božena Jelušić

Poslanica u Skupštini Crne Gore

Црна Гора
Министарство просвјете, науке, културе и спорта

Адреса: Вака Ђуровића б.б.
81000 Подгорица, Црна Гора
тел: +382 20 410 100
факс: +382 20 410 101
www.mps.gov.me

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

Број: 01-008/21-6034/2

Подгорица, 29. јул 2021. године

PRIMLJENO:	29. 7.	20 21 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/21-153/2	
VEZA:		
IPA:		
SKRAŠENICA:	PRILOG:	

СКУПШТИНА ЦРНЕ ГОРЕ

Предмет: Достављање одговора на посланичко питање бр. 00-61-2/21-153/1.

Поштовани,

Министарство просвјете, науке, културе и спорта у прилогу овог акта Вам доставља одговор на посланичко питање посланице Божене Јелушић, заведеног дана 20. јула 2021. године под бројем 00-61-2/21-153.

С поштовањем,

МИНИСТАРКА

Весна Брашић
Проф. др Весна БРАТИЋ

Број: 01-008/21-6034/2

Подгорица, 29. јул 2021. године

КЛУБА ПОСЛАНИКА „Црно на бијело“

У складу са чланом 190 Пословника Скупштине Црне Горе, Министарка просвјете, науке, културе и спорта, Проф. др Весна Братић, на постављено питање посланице Божене Јелушић, даје сљедећи

ОДГОВОР

Припреме за наредну школску годину увелико су у току, а обухватају све активности које су уобичајене уочи почетка сваке школске године. Израђен је школски календар, који се може пронаћи у Службеном листу Црне Горе. Даље, МПНКС је тражио од школа у Црној Гори да наведу колико одјељења у свим разредима се уписује у свакој школи појединачно, како би се створио увид у постојање, евентуалних, технолошких вишкова, нарочито у руралним областима гдје је забиљежен одлив становништва. Министарство даје сагласност на формирање одјељења за сваку школу посебно. Сходно измјени закона који се тичу образовања, покренуто је питање измјене основних школских аката (правилници о систематизацији и статуту), као и формирање школских одбора с новом структуром, како би се школски живот несметано одвијао. Школе и вртићи који имају проблема с функционисањем, било да су у питању грађевински радови или нешто друго, у обавези су да благовремено обавијесте Министарство како би се пронашло рјешење које ће омогућити регуларан почетак рада у новој школској години.

МПНКС, такође, од директора школа тражи и изјашњавање у вези с безбједношћу ученика, те у случају било какве сумње, ангажује стручњаке који врше одговарајућу процјену.

Старање о стручној заступљености наставе из свих предмета такође је задатак Министарства који оно обавља континуирано, а с нарочитом пажњом уочи почетка школске године. У том смислу, школе су дужне да Министарству доставе листе свих слободних часова, имена наставника за чијим радом је престала потреба и оних који немају пуну норму часова. Истовјетне листе, школе достављају и Синдикату просвјете, након чега се заједнички врши попуњавање упражњених часова, по критеријумима у складу с прописима.

Прикупљени су подаци о броју ученика с посебним образовним потребама који ће прећи из основне у средњу школу, као и оних који се уписују у први разред основне школе. Школама су упућене препоруке за рад са дјецом с посебним образовним потребама, с акцентом на вјештине које, услед ковида 19, нијесу у могућој мјери развијене, а до тога је МПНКС дошао на основу примијењеног упитника који је попунило готово 900 запослених, као и ранијих опсервација и примјене одговарајућих протокола. Такође, припремљен је материјал с инструкцијама за наставнике и стручне сараднике за организовање наставног процеса и подршке за дјецу с посебним образовним потребама, као и материјали за средње школе, чији је фокус на практичној настави.

Током епидемије ковида 19, формирана је база од преко осам хиљада и триста снимљених онлајн садржаја, који ће послужити наставницима у раду у свим околностима и бити велика помоћ у креирању наставе.

У току су промотивне активности са циљем подизања свијести о значају предшколског васпитања и образовања, и важности повратка дјеце у предшколске установе. Припремљен је материјал за родитеље који ће помоћи јачању њихових компетенција. Рад вртића помоћи ће центри изврности који су успостављени у четири општине – Бијело Поље, Пљевља, Бар и Подгорица – а наставиће се и са примјеном механизма за веће укључивање и подршку дјечи РЕ популације. Завод за школство и Министарство су школама и вртићима упутили смјернице и препоруке за организацију васпитно-образовног процеса и подршку ученицима у периоду након отварања вртића и школа, које садрже међународне стандарде добијене кроз смјернице Канцеларије Уницефа у Црној Гори.

МПНКС, у сарадњи са Уницефом, ради на креирању дигиталне платформе за онлајн наставу, са садржајима за дјецу, наставнике и стручне сараднике, као и за родитеље, едукативног интерактивног типа, која ће бити доступна свима. Наглашавамо да се упис на све нивое образовања могао обавити електронским путем.

Што се тиче модела по којем ће се одвијати настава у наредној школској години, МПНКС се припрема за редован почетак школске године, са трајањем часа од 45 минута. Међутим, уколико надлежне здравствене институције процијене да тај начин рада носи повишен ризик од ширења епидемије, спремни смо и да за врло кратко вријеме пређемо на неки од већ испробаних модела рада с дјецом, било у школи са скраћеним трајањем часа и редукованим плановима, било онлајн.

Кроз ИПА програм, у току је достава опреме за 40 школа (информатичка опрема и асистивна технологија), за инклузивно образовање.

Кад је у питању Основна школа „Владимир Назор“ у Подгорици“, ситуација је сљедећа: Комисија Грађевинског факултета постојећи објекат је прогласила небезбједним за извођење наставе и предложила, или темељну реконструкцију, или градњу новог објекта. Министарство просвјете, науке, културе и спорта, одлучило се за градњу нове школске зграде, што би коштало четири милиона евра, и за то обезбиједило средства. Како би се несметано изводила настава, а свјесни чињенице да ученици те школе протекле школске године уопште нијесу имали наставу у учионици већ само онлајн, испитали смо капацитете оближњих школа „Марко Миљанов“ и „Саво Пејановић“ и закључили да би се настава могла организовати тако да ученици од првог до петог разреда иду у школу „Саво Пејановић“ у другој смјени, а ученици од шестог до деветог разреда у школу „Марко Миљанов“, такође у другој смјени. Међутим, из контаката с родитељима, чији представници су у више наврата долазили у Министарство, дознали смо да је то за њих неприхватљиво рјешење јер многи имају дјецу и у нижим и у вишим разредима, а будући да су родитељи већином запослени, не би било могуће одвођење и довођење дјеце с наставе. Такође, за ученике који би ишли у школу „М.Миљанов“ проблем представља удаљеност јер родитељи сматрају да је та школа превише удаљена од мјеста становања. Стога су (док се не изгради нова школа) предложили привремено одвијање наставе у једном објекту касарне у Маслинама, што је близу њихових кућа и гдје би дјеца независно од узраста могла сама да одлазе у школу и безбједно се врате кућама.

Представници МПНКС су, заједно са представницима Министарства одбране, у чијем власништву је поменута касарна, обишли тај објекат. Притом је утврђено да је зграда нова, уређена и завршена, да одговара безбједносним стандардима кад је боравак дјеце у питању, те да се уз минимална улагања може адаптирати у учионички простор. Потребно је само подићи ограду која би објекат физички издвојила од остатка касарне,

уредити прилазни пут за аутомобиле и пјешаке и уредити тај дио дворишта на начин који се иначе практикује у школским двориштима (кошење траве, уклањање корова, оправка клупа и слично). Родитељи су предложили да премјештање школског мобилијара из старе школе у овај објекат сами организују. На основу свега овога, Министарство просвјете, науке, културе и спорта, упутило је Министарству одбране захтјев за одобрење да се у поменутом објекту привремено организује настава, до завршетка изградње нове школске зграде, и тренутно чека одговор Министарства одбране.

Кад је у питању предшколска и школска инфраструктура и повећање смјештајних капацитета у вртићима и школама, ситуација је сљедећа:

1. Средствима из Капиталног буџета Владе Црне Горе, у сарадњи с Управом јавних радова, у току је изградња нове зграде ОШ „Душан Кораћ“ и Музичке школе у Бијелом Пољу, површине око осам хиљада квадрата и вриједности од око 5.400.000 евра; фискултурне сале за потребе Гимназије „30. септембар“ и Средње стручне школе у Рожајама, вриједности 1.626.837 евра.

2. Програм енергетске ефикасности, финансиран средствима из кредита Њемачке развојне банке (KfW) настављен је у сарадњи с Министарством економије. Програм се спроводи фазно, а при крају је друга фаза у којој је реконструисано 12 објеката. Ова фаза се завршава изградњом вртића у Херцег Новом.

Министарство економије је с KfW потписало уговор за трећу фазу пројекта, од око 40 милиона евра, од чега је образовању намијењено око 20 милиона из кредита, плус пет милиона сопственог учешћа државе. У току је припрема за реализацију тог пројекта.

3. Држава Црна Гора је 2014. године потписала кредитни уговор с Банком за развој Савјета Европе (СЕВ), од чега је, поред објеката који су завршени раније, у току изградња нових вртића у Блоку шест у Подгорици и у Пљевљима, а припреме за градњу нових вртића одвијају се у Бару и Улцињу.

С Европском инвестиционом банком држава је крајем 2019. потисала уговор о кредиту којим се обезбјеђује 18 милиона евра за „Програм унапређења црногорског образовања“, пројекта чија је укупна вриједност 40 милиона евра. Остатак ће држава обезбиједити из сопствених средстава. Од тог новца, планирана је изградња четири школе у Подгорици (нова гимназија и три основне), свеобухватна реконструкција два вртића у Подгорици и једног у Котору, као и реконструкција десет средњих школа у више црногорских градова.

Даље, у току је тендерска процедура за одабир извођача радова на прилагођавању школских објеката особама с инвалидитетом, што је дио ИПА пројекта који се реализује у осам школа у Црној Гори.

Неке школе реконструишу се (а у неким је тај посао већ обављен) и уз помоћ донација Владе и Амбасаде Саједињених Америчких Држава у Црној Гори. Пројекат се спроводи фазно и у току је друга од укупно четири фазе: друга фаза (одређени број школа у Бијелом Пољу, Беранама, Пљевљима, Колашину и Рожајама), трећа фаза (Андријевица, Голубовци, Никшић, Жабљак); четврта фаза (Пљевља, Бијело Поље).

МИНИСТАРКА
Весна Брашић
Проф. др Весна БРАТИЋ